KRATKA BROŠURA

THE MONTENEGRIN CULTURAL SOCIETY - TORONTO CANADA

CRNOGORSKO KULTURNO DRUŠTVO - TORONTO KANADA

ULJEPŠAJTE SEBI DAN, BUDITE SA NAMA

FAKTI O CRNOJ GORI U KANADI

U gradu Torontu postoji Crnogorsko Kulturno Društvo koje je formirano 1971. godine. Istinski je ambasador Crne Gore u Kanadi, pravi most prijateljstva između naše dvije domovine - Kanade i Crne Gore

Ovo najstarije društvo crnogorskih iseljenika u Kanadi je godinama čuvalo crnogorski nacionalani identitet i osobenost, promovišući najljepše vrijednosti crnogorskog naroda, Crnogorsku Pravoslavnu Crkvu, crnogorski jezik, kao i multietničku i multivjersku Crnu Goru.

Svo vrijeme svog djelovanja, Crnogorsko Kulturno Društvo je širilo ljubav, pomagalo sve napredne i procrnogorske pokrete u svijetu i u Crnoj Gori... Svi iseljenici iz Crne Gore su i veliki dužnici svoje očevine, pa je njihovo učešće u promovisanju ili pomaganju svoje grude - jedna od najuzvišenijih ljudskih vrlina i potreba. Jer, sreća Crne Gore je i njihova sreća!

- Crnogorski iseljenici su prvi put počeli dolaziti u Kanadu 1880. godine.

1938. god. Sa lijeva: Savo Šaban, Marko I. Vujačić, Milo Đonović

- Krajem 19. i početkom 20 vijeka, Crnogorci u Kanadi su imali četiri počasna konzula, u Torontu, Montrealu, Kvebek Sitiju i Halifaksu

Sa priredbe Crnogorskog udruženja 1972. godine

- Na popisu iz 2001. godine, kao Crnogorci se izjasnilo 1.055 žitelja Kanade, a na popisu iz 2006. godine, kao Crnogorci se izjasnilo 2.370 žitelja Kanade

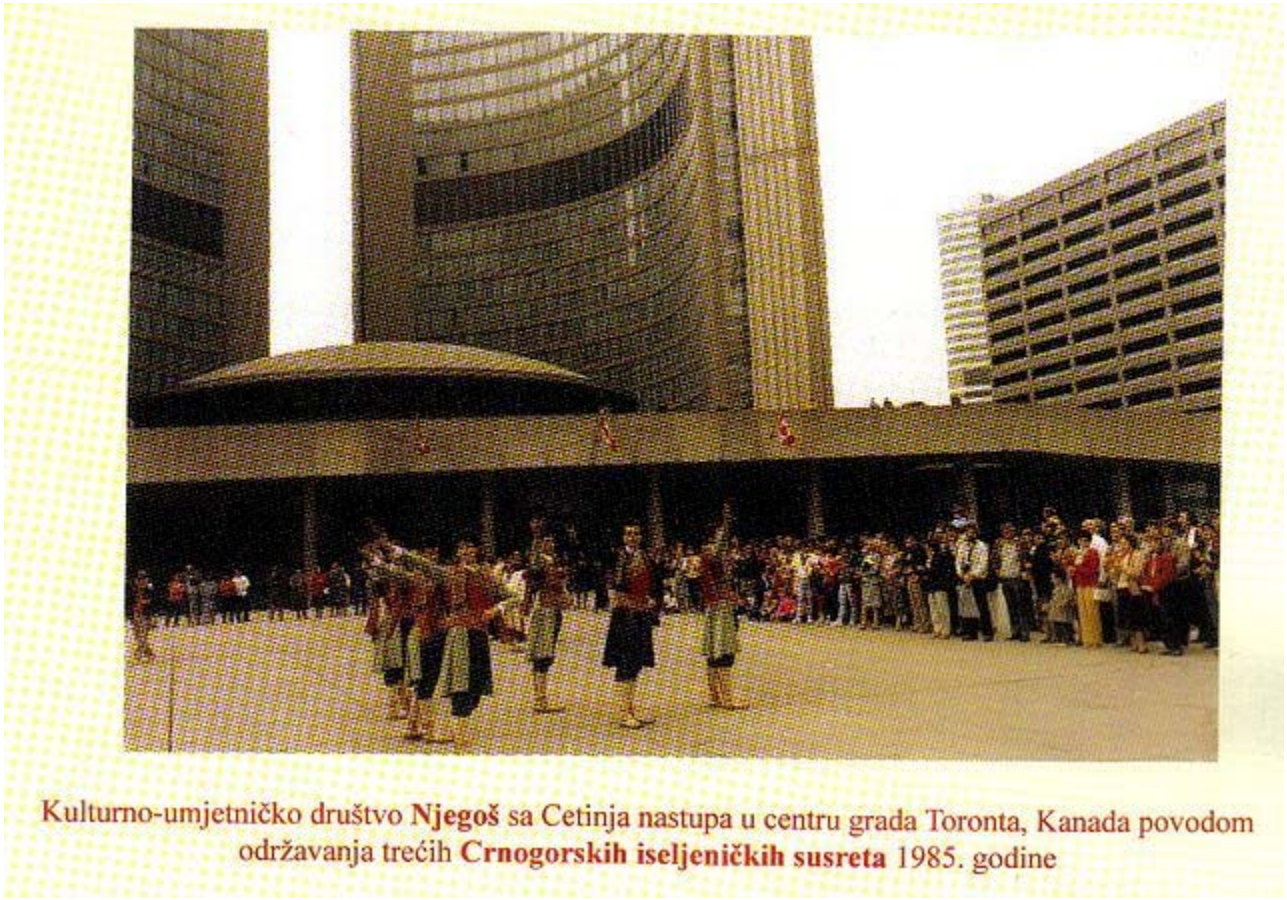

Kulturno-umjetničko društvo **Njegoš** sa Cetinja nastupa u centru grada Toronta, Kanada povodom održavanja trećih **Crnogorskih iseljeničkih susreta** 1985. godine

- Godine 2007. Crnogorci u Kanadi su dobili prvi put svog Ambasadora, istina na nerezidencijalnoj osnovi. Ambasada Crne Gore u Sjedinjenim Američkim Državama,u Vašingtonu, ima nadležnost i na teritoriji Kanade za pružanje usluga iseljenicima iz Crne Gore. Za konzularne usluge na rasporalganju je i Generalni Konzulat Crne Gore u Njujorku

- Crnogorsko Kulturno Društvo je više puta iniciralo potrebu otvaranja diplomatsko-konzularnog predstavništva Crne Gore u Kanadi, ali do današnjeg dana ta ideja nije realizovana.

Crnogorsko Kulturno Društvo je ostvarilo značajnu saradnju i sa Vojskom Crne Gore prilikom organizovanja ŠEST promocija Crne Gore u najvećoj vojnoj bazi Borden u Kanadi u posljednje tri godine

Naše Društvo je došlo velikih otkrića o Kanađanima koji su zadužili Crnu Goru, među kojima su:

Frederik Burham- kanadski general koji je pomagao Crnu Goru u godinama njene tragedije. Bio je poznat po tome što je često nosio crnogorsku uniformu, a takođe je testamentom svoju imovinu zavještao crnogorskom narodu.

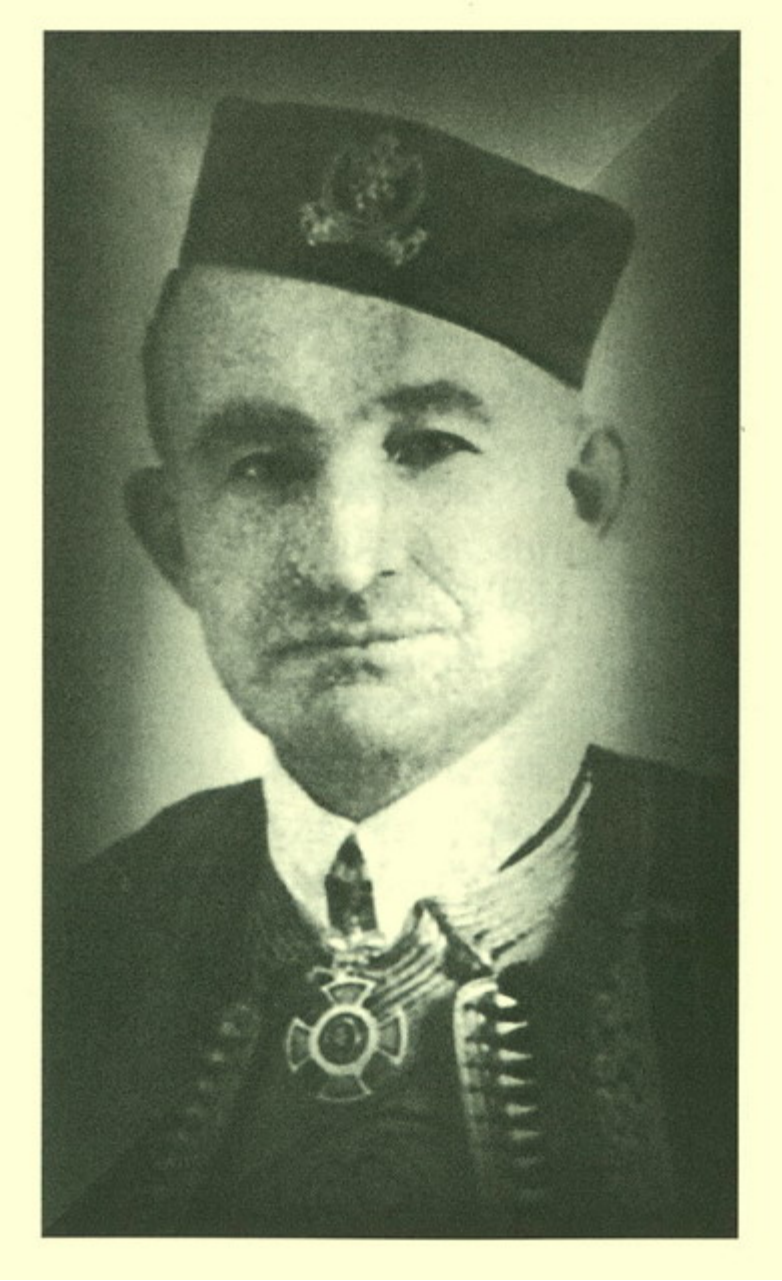

General Burnham se rodio u Piterbaranu (Ontario), kao sin Fridriha i Helene Burnham. Završio je Medicinski Fakultet 1894. godine u Manitobi.

Kako i osta zapisano, na poziv suverena države Crne Gore, **Nikole I Petrovića**, na Cetinje 1915. godine, dođose **F.W.E.Burnham**, tada u činu pukovnika, i njegova supruga **Anna Burnham** i tom prilikom general Burnham je bio unaprijeđen u čin POČASNOG **CRNOGORSKOG BRIGADNOG GENERALA** i odlikovan **DANILOVOM LENTOM PRVOG STEPENA, MEDALJOM ZA HRABROST I ZLATNOM MEDALJOM ZA REVNOST,** drugim odlikovanjima bila je odlikovana i supruga Generala Burnhama, Anna i njegova cjelokupna misija koja bitisaše na poziv Nikole I na Cetinju.

General je bio zasut odlikovanjima. Godine 1921. primio je zahvalnost američke Ambasade za pomoć ukazanu američkim građanima u Crnoj Gori. Godine 1922. albanska i italijanska odale su mu priznanje. Ukazom je dobio Kraljevsku crnogorsku narodnu nošnju.

Ni u "Halcionu", general Burnham nije prestao da radi kao ljekar i filantrop. Pisao je i mnoge članke o međunarodnim problemima u kojima je odlučno branio prava malih naroda. Bio je član međunarodnog društva mediko-hidrologije, zatim član Hiruškog Udruženja u Bolonji (Italija), Britanskog ljekarskog Udruženja i član Britanske legije.

Na slici, poprsje biste kanadskog generala ***Burnham-a*** koje je izvajao crnogorski skulptor **Janko Brajović**. Zbog prilika u Crnoj Gori, ova bista nije nikad poslata na Cetinje, đe je trebala biti postavljena. U požaru, 18. Februara 1955. godine, prema pisanju ***Nelson Daily News-a***, koji je zahvatio objekat **Halcyon Hot Springs** u Britanskoj Kolumbiji, general Burnham je nastadao, a sa njime i pomenuta bista.

Web portal MONTENEGRO-CANADA.COM objavljuje 26. Septembra 2009. godine, PRVI PUT, ***TESTAMENT*** - posljednju volju i oporuku kanadskog generala ***Frederick-a Burnham-a***, koji je napisan 5. Marta 1952. godine. U testamentu se pominje i Crna Gora. Rečenica glasi: ***PRIHODI OD NEPOKRETNE IMOVINE ĆE SE, S VREMENA NA VRIJEME, DAVATI HUMANITARNIM ORGANIZACIJAMA ZA SIROMAŠNE, BOLESNE I UCVILJENE U CRNOJ GORI...*** Ovo je jedinstven slučaj da je jedan stranac, u ovom slučaju Kanađanin, u svom Testamentu pomenuo Crnu Goru i dio svoje imovine zavještao crnogorskom narodu.

Mona Vilson – medicinska sestra koja je provela nekoliko godina u Danilovgradu, Pljevljima, Virpazaru i Cetinju i pomogla otvaranju mnogih medicinskih dispanzera, đe su liječeni pacijenti iz svih krajeva Crne Gore.

U Aprilu 1920. godine, Mona Wilson dolazi i u Crnu Goru i započinje misiju pomoći narodu širom države. Obilazi više hiljada siročadi, majki sa đecom... Pomogla je u osnivanju više ambulanti u Nikšiću, Viprazaru, Danilovgradu, Kolašinu, Cetinju.... O svom boravku vodila je dnevnik, koji je poslužio kanadskom piscu Daglasu Baldvinu da o njoj napiše knjigu - "ONA SE ODAZVALA NA SVAKI POZIV"

Kad bi se vrnuli pedeset godina nazad, u opštini Danilovgrad, nesuđenoj crnogorskoj prijestolnici, mogli bi smo čuti priče o mladoj bolničarki iz Kanade Moni Vilson, koja je u Misiji Američkog Crvenog Krsta boravila u ovom mjestu dvadesetih godina prošlog vijeka. Tada je Crna Gora bila raspolućena. Nakon borbi u Prvom Svjetskom Ratu, umjesto slobode i priznanja, dočekala je bijedu, poraz i gubitak nezavisnoti i države. Austrijsko-Ugarsku vojsku zamijenile su trupe Srbijanskijeh vojnika, da bi nakon Formiranja Kraljevine Srba Hrvata i Slovenaca, te trupe bile preimenovale u trupe Kraljevine SHS, đe Crna Gora nije imala ravnopravan status, nakon ukidanja njenih institucija i Odluka nelegalne i nelegitimne Podgoričke Skupštine koja je održana 1918. godine.

Andija Daglas Gerd - konzul Crne Gore u Montrealu, koji je imao značajnu ulogu u uspostavljanju kakih trgovinskih veza između Kraljevine Crne Gore i Kanade

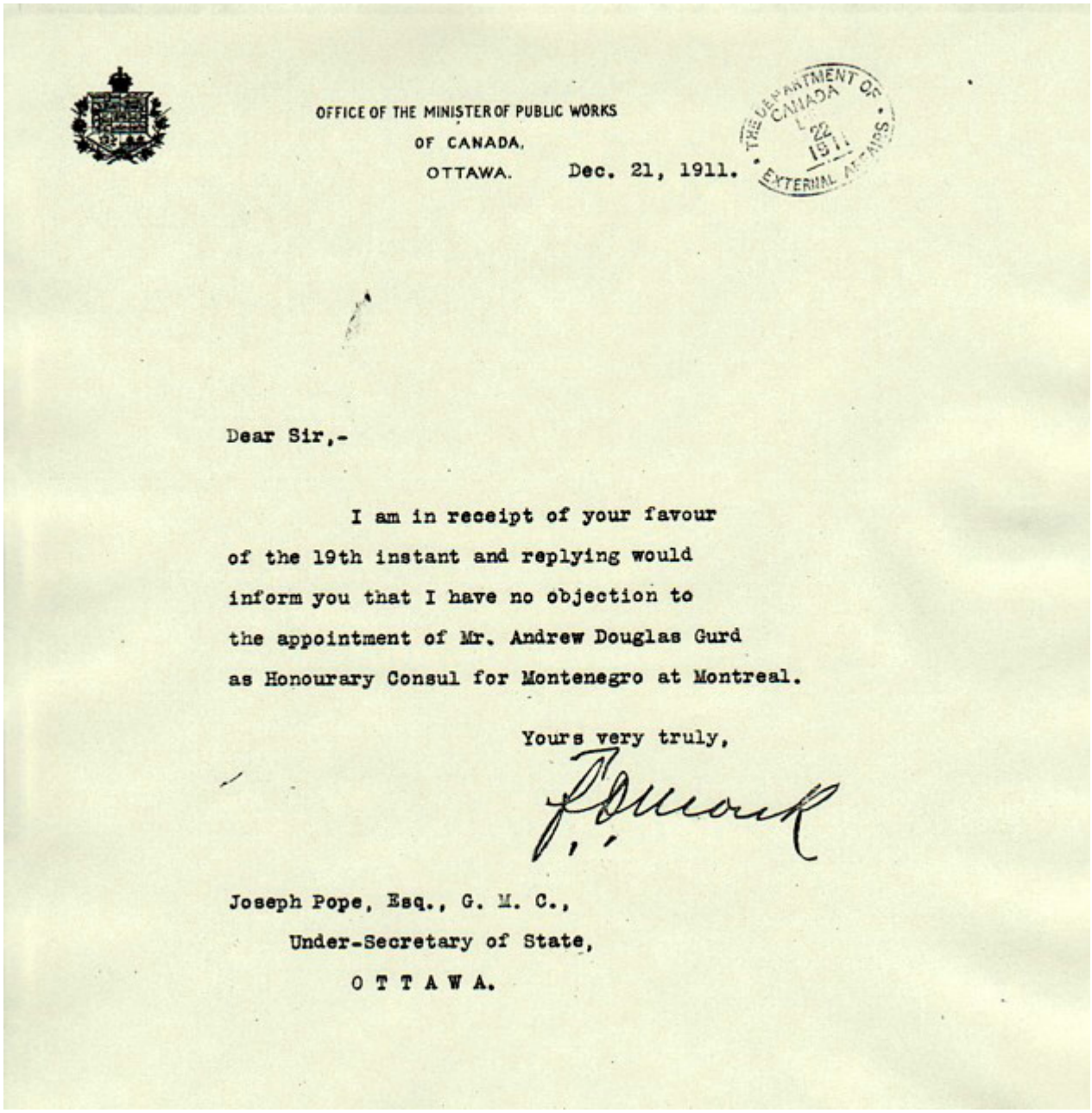

OFFICE OF THE MINISTER OF PUBLIC WORKS
OF CANADA,
OTTAWA. Dec. 21, 1911.

THE DEPARTMENT OF CANADA DEC 22 1911 EXTERNAL AFFAIRS

Dear Sir,-

I am in receipt of your favour of the 19th instant and replying would inform you that I have no objection to the appointment of Mr. Andrew Douglas Gurd as Honourary Consul for Montenegro at Montreal.

Yours very truly,

Joseph Pope, Esq., C. M. G.,
Under-Secretary of State,
O T T A W A.

Kada je početkom prošlog vijeka u Montrealu za crnogorskog konzula imenovan Andrija Daglas Gerd, malo je ko znao da je ovaj crnogorski konzul bio jedan od glavnijeh kreatora priliva novca za potrebe Crne Gore i njenijeh interesa. Andija je bio čeljade od najvišeg povjerenja Kraljevske Vlade Crne Gore. U Banci u Montrealu je postojao bankovni račun koji je trebao biti fond za trgovinsko-razvojene projekte Crne Gore. Ostvareni su direktni kontakti sa kanadskijem poslovnim čeljadima onoga vremena... Mnoge stvari, kao vazda, stale su na tom putu crnogorskog prosvjećenja i ulaska u društvo sa jatornjijema.... Bankovna knjiga je zatvorena 1921. godine...

Hari Saterlend, poznati kanadski kolekcionar koji je skupljao markice, novčanice i dokumenta Crne Gore, nosilac više međunarodnih priznanja za svoj rad.

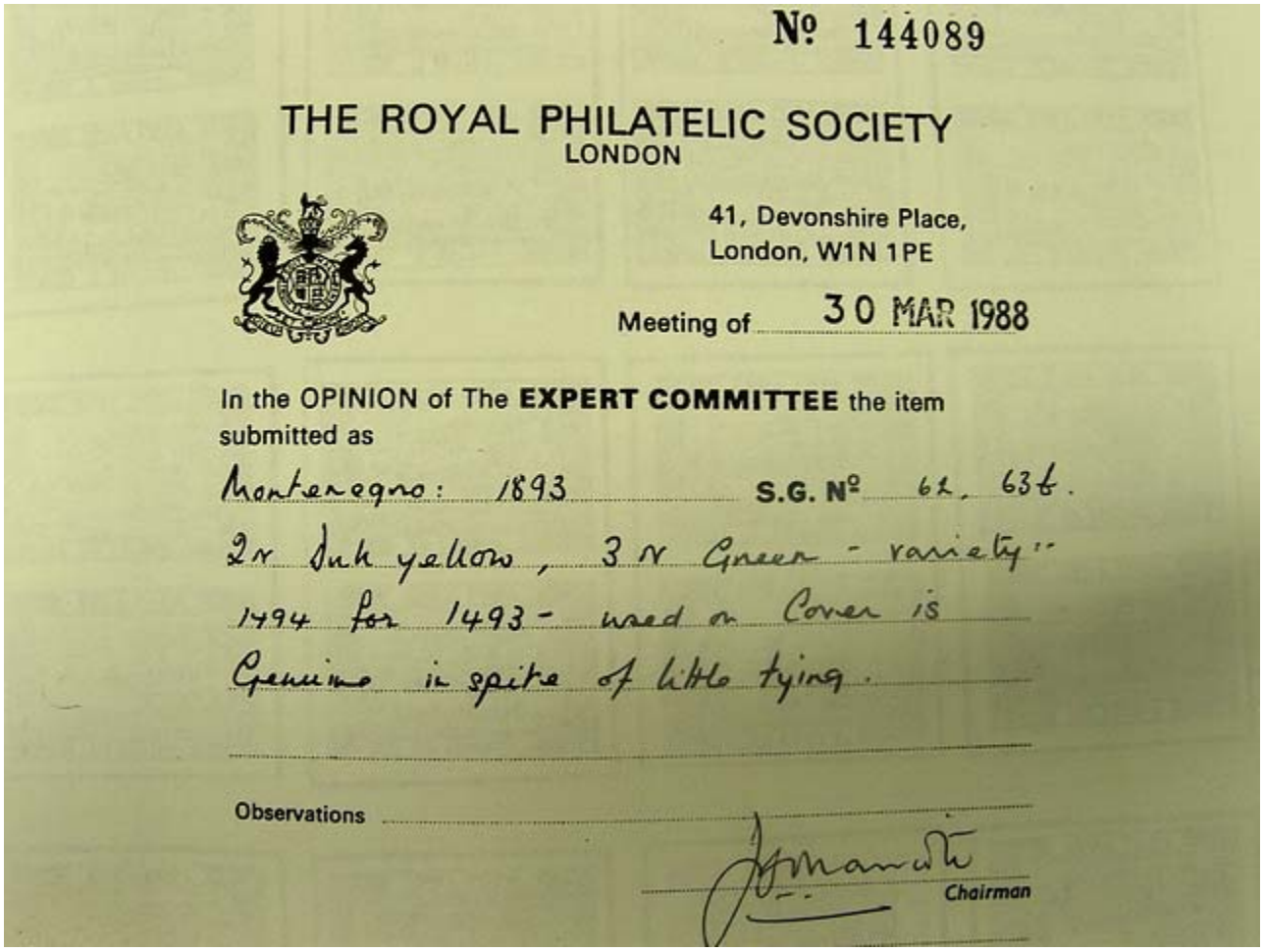

№ 144089

THE ROYAL PHILATELIC SOCIETY
LONDON

41, Devonshire Place,
London, W1N 1PE

Meeting of 30 MAR 1988

In the OPINION of The **EXPERT COMMITTEE** the item submitted as

Montenegro: 1893 S.G. Nº 62, 63b.
2r Ink yellow, 3r Green - variety "
1494 for 1493 - used on Cover is
Genuine in spite of little tying.

Observations

Chairman

Harry Sutherland je rođen u Torontu 1931. godine. Od ranih godina počeo se baviti kolekcionarstvom, tako što je kao petogodišnjak počeo skupljati poštanske markice. Veoma brzo postaje uvaženi filatelista i kolekcionar, pa u ranoj mladosti prisustvuje mnogim međunarodnim izložbama i takmičenjima filatelista. Kao mladić počeo je skupljati i ***poštanske markice Crne Gore***, još iz vremena kada je ova država bila nezavisna.

Njegova crnogorska kolekcija je bila vrlo značajna i brojna, pa je pored kanadske, to bila najzapaženija kolekcija na svim takmičenjima i izložbama. Harry je bio član Kraljevskog Društva filatelista Kanade od 1950. godine, da bi postao i direktor Društva 1957. godine, a 1967. godine i Predśednik sve do 1979. godine. Bio je takođe na mnogim drugim funkcijama u Društvima Kolekcionara Kanade, kao što je Arbitracioni Komitet, Komitet za Međunarodne Odnose... ...

Od 1976. do 1981. godine bio je i direktor ***Međunarodne Federacije Filatelista.*** Postao je i član Društva Filatelista Londona, kao i Društva Filatelista Britanske Śeverne Amerike. Zbog značaja njegovih kolekcija, u kojima se vazda posebno isticala crnogorska, bio je dobitnik mnogih međunarodnih priznanja i nagrada. U jednom od saopštenja Kraljevskog Društva Filatelista Kanade iz Aprila, 2001. godine se kaže: " Sutherland's collecting interests include the stamps and postmarks of Montenegro, which started as a sideline collection. That interest grew to where it earned him Gold medals at the international level. Like all collectors, his interests have changed with the years, but he has always maintained a strong support for Canadian stamps and Postal History ".

Godine 2002. za svoj rad dobio je prestižnu nagradu ***Alfred Lichtenstein***, od Kluba Kolekcionara Njujorka. Heri je umro u Torontu 14. Februara 2006. godine u 75. godini života.

- Crnogorci iz Kanade i članovi Crnogorskog Kulturnog Društva okupili su se na Petrovdan 12. Jula 2005. godine u Ambasadi Srbije i Crne Gore đe je prvi put zvanično u bivšoj Ambasadi SFRJ, i SR Jugoslavije obilježen Dan Državnosti Crne Gore 13. Jul. U tom periodu, Ambasador je bio Perko Vukotić, crnogorski kadar.

- Crnogorci iz Kanade se okupljaju svake godine na tradicionalnom Crnogorskom Pikniku, koji se održava povodom Dana Državnosti Crne Gore, 13. Jula. Dugo godina, piknik se održavao u odmaralištu Wassaga Beach

- Od 2010. godine, Crnogorski Piknik se organizuje na drugoj lokaciji, u mestu Mississauga.

- Prvi Mitropolit obnovljene Crnogorske Pravoslavne Crkve bio je Antonije Abramović, koji je dugo godina živio i službovao u Kanadi, a jedan je od osnivača Crnogorskog Kulturnog Društva iz Toronta.

Visokopreosvješteni vladika Antonije Abramović u razgovoru, sa lijeve strane Goran Krivokapić, sa desne Ilija Stojanović u Torontu 1992. god.